

EMLÉKEZTETŐ

A KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓ

Tizenhetedik lakhatási-foglalkoztatási regionális szakmai műhelyéről

- Helyszín:** Tégy az emberért! Információs és Továbbképzési Központ (1088 Budapest, Szentkirályi u. 22-24.)
- Időpont:** 2010. március 24.
- Témák:** Programok megvalósítása – programindító beszélgetés
- Moderátor:** Horváth Takács Bernadett (szakmai vezető, ÖKA)
Varsányi Nóra (regionális koordinátor, lakhatási)
- Résztevők:** jelenléti ív szerint

A műhely összefoglalóját néhány napon belül a www.foglakprojekt.hu, illetve a www.diszpercserportal.hu honlapon is meg lehet találni.

A témához kapcsolódó megbeszélés (előadások, vita, javaslatok, észrevételek) tartalmi összefoglalása:

1

A TÁMOP 5.3.3-as pályázat (változatlan feltételekkel) újból kiírásra került, így előfordulhat, hogy a műhely munkájába bekapcsolódnak majd a jövőbeli nyertes szervezetek referensei.

Jelenleg a műhely egyik fő feladata, hogy a tényleges megvalósításban segítse a TÁMOP 5.3.3-as pályázat nyertes szervezeteit. Cél továbbá, hogy a szervezetek egymásnak információkat nyújtsanak, kicserélhessék tapasztalataikat.

A **műhelyalkalmak három részből** fognak állni:

- **lakhatási** rész, melyet egy koordinátor vezet (Varsányi Nóra (továbbiakban: V.N.) fog segíteni a lakhatási támogatás megvalósításának folyamataiban, aki az Összefogás Közalapítvány pályázataiban ún. beilleszkedési támogatást nyújtó szervezetek szakmai munkájának segítségét, koordinálását végzi),
- a műhely második része a **foglalkoztatásról** szólna, szintén külön koordinátor vezetésével,
- a harmadik része „egyéb” témákról szól majd, a résztvevők igényei szerint: lehet **esetmegbeszélő** csoportot tartani, illetve ha az ESZA Nonprofit Kft. felé merül fel sok kérdés, meghívjuk őket.

A kiemelt projekt (TÁMOP 5.3.2) készít ajánlott és kötelezően használandó dokumentumokat, amelyeket a TÁMOP-533-as program nyertes pályázói megkapnak.

Ezzel kapcsolatban egy szoftver (nyilvántartó program) is készül, melyet telepítünk elsősorban a TÁMOP-533-as nyertes szervezeteknél.

A dokumentációs rendszer kialakításánál ügyeltünk arra, hogy ne rugaszkodjon el nagyon a napi gyakorlattól, használható akár a TÁMOP pályázaton kívül is.

Hogy állnak a szervezetek a pályázat megvalósításával?

A **Kiút Egyesület** munkatársa, Kölesné Bukovics Zsuzsanna (továbbiakban: K.B.Zs.) elmondta, hogy még nincs aláírt szerződésük, a programot májusban fogják kezdeni, a kiválasztással. Az ügyfelek készség- és képességfejlesztésével foglalkoznak majd először.

A **Magyar Máltai Szeretetszolgálat** munkatársa, Szabó Csilla is beszámolt arról, hogy nincs még aláírt szerződésük, de a stáb, a munkatársak már összeálltak, rendszeres találkozóik vannak, ahol a kiválasztásról, szórólapokról, kezdeti lépésekről beszélnek. A közbeszerzési eljárás még tart, arra is várnak.

2

A **Magyar Vöröskereszt** Pest megyei szervezetének referense, Sebesy Eszter elmondta, hogy augusztusban indulnak, az ötletezés fázisában tartanak ők is.

A **Budapest Esély Nonprofit Kft.**-ről nem tudjuk, hogy állnak.

A **XII. kerületi Családsegítő és Gyermejköltségi Szolgálat** visszalépett, nem írták alá a támogatási szerződést.

Érdemes lenne a szervezeteknek már most végiggondolniuk, hogy milyen feladatok vannak a toborzás előtt, hogyan lehet megszólítani az ügyfeleket, a szociális munkások hogyan fognak részt venni a programban, mik a feladataik, hogyan lesz szerződésük, a referensek hogyan fogják segíteni a munkájukat. Az indulási időszakot nem szabad megvárni mindezzel, mert számos olyan probléma fog hirtelen felmerülni, amire a pályázat írásakor még senki nem gondolt.

(A BMSZKI-nak pl. a legnagyobb problémája az ügyfelek kiválasztásával volt: megkezdték a toborzást 2009 decemberében, és meglepő módon kevesen voltak, akik megfeleltek a feltételeknek.)

A **referensek feladata** lesz többek között a műhelyeken való részvétel. Egyelőre nincs hivatalos válasz arra vonatkozóan, hogy szervezetenként egy vagy két referens alkalmazható,

Szakmailag indokolt, hogy – a pályázat nagyságától függetlenül – szervezetenként külön lakhatási referenssel, és külön foglalkoztatási referenssel kössön a kiemelt projekt megbízási szerződést.

(Ezzel kapcsolatban írtunk mind az ESZA Kft-nek, mind az NFÜ-nek, hivatalos választ eddig nem kaptunk.)

Mivel a kiemelt projekt (TÁMOP 5.3.2) megvalósítási időszaka 2011. június 30-ig tart, ezért a referensi szerződéseket csak eddig az időpontig fogjuk tudni megkötni.

(Már folynak tárgyalások ez ügyben, lehet, hogy lesz a későbbiekben változás. Felmerült, hogy mi lesz 2011. június után a műhelyek sorsa, de erre vonatkozóan még nem született válasz.)

K.B.Zs. megkérdezte, hogy akik most szerződést kötnek, pályázhatnak-e újra. H.T.B. megígérte, hogy ennek utánajárunk.
(NFÜ-től azóta kapott információ: pályázhatnak).

Szóba került a **pályázatok lakhatási része**, ami jellemzően kevésbé volt kidolgozott a szervezeteknél. Nem derült ki konkrétan sehol, hogy milyen ütemben és hova, hogyan szeretnék a szervezetek az ügyfeleket kiköltöztetni.

V.N. felajánlotta, hogy az egyik műhelyen egy fiktív felkészítési és levezetési gyakorlatról beszélhetnének, az **Összefogás Közalapítvány pályázati tapasztalatai** alapján. Vázlatosan ismertette a felmerülő problémákat, kérdéseket. Fontos először az **ügyfélkör pontosítása**, majd a **kiválasztási folyamat**. Végig kell gondolni, hogy mik azok a lakhatási lehetőségek, ahova az ügyfelek költözhetnek, valamint azt is, hogy mik azok a feltételek, amelyekkel az ügyfeleknek rendelkezniük kellene (pl. a szociális törvényben meghatározott jövedelem).

Ugyanilyen fontos az **előtakarékosság** is, jó, ha már a projekt elején felkészül az ügyfél arra, hogy tovább fenn kell tartania a lakhatását.

A program során az ügyfeleket **életvezetési tanácsadással** érdemes segíteni. Szembesíteni kell őket azzal, hogy milyen kifizetések lesznek, milyen bevételekre számíthatnak. Érdemes körüljárni, hogy melyek lehetnek azok a szervezetek, akik segíthetik a beilleszkedésüket a környezetbe. A lakhatás folyamatosan váljon egyre önállóbbá: elvileg a támogatás csökkenő mértéke is ezt segíti, valamint a szociális munkás is folyamatosan távolodjon, egyre távolabbról nézve az ügyfelet, hogy ne érje őt hirtelen sokként, hogyha majd magára marad.

Az **utánkövetés kötelező** a projektben. (6 hónapon keresztül)

Felmerülnek továbbá olyan „finomságok” is, hogy ki tartja meg a munkahelyét a program ideje alatt, hiszen a lakhatási indikátorok mellett a foglalkoztatásiak is bekapcsolódnak.

Felmerült kérdésként, hogy mennyire volt példa az **albérletek számlás igazolására** az eddigi lakhatási pályázatoknál.

Az ÖKA lakhatási pályázataiban esetében nem kell számlával elszámolni. A legnagyobb területek, ahol várhatóan lehet számlát kérni: munkásszállók, panziók, ingatlanirodák. A tapasztalat az volt, hogy az irodák egy-két lakást tartanak meg kiadásra, minden esetben a bérbeadó dönti el, hogy hajléktalan embernek egy ilyen programra ad-e számlát, vagy nem. Konkrét felajánlásuk nem volt, egy lakásbérlet szövetséget értek, akik számlaképesek voltak, de azt, hogy mennyire együttműködők egy ilyen programban, nem sikerült kideríteni. Náluk a lakások megtekintése letéttel történik, egy közös együttműködésnél érdemes lenne azt elérni, hogy ne kérjenek ilyet. Az ezzel kapcsolatos információkat megküldjük a műhely résztvevőinek.

Fontos a **programok** megfelelő **ütemezése** is, hiszen a lakhatási és a foglalkoztatási területre is oda kell figyelni. Azoknál az ügyfeleknél, akik mindkét részbe (lakhatás, foglalkoztatás) be lesznek vonva, végig kell gondolni, hogy milyen módon történjen, mert ha egyszerre történik a kettő, akkor a szociális munkásnak nagyon sok feladata lesz hirtelen, és az ügyfél helyzete sem lesz könnyű. A bevont ügyfelek közül kb. 25 %-nyi kiesés lehetséges, az indikátorokat pedig hozni kell. A vállalt indikátorok 90 %-át kell teljesíteni.

Arra is figyelni kell, hogyha valaki előbb kerül képzésbe, majd lakhatásba, akkor az hosszabb folyamat lesz összességében.

Jó tudni, hogy a szociális törvény szerinti jövedelemnek számít képzés esetén nyújtható megélhetési támogatás is.

A **számlás kifizetés**nél két lehetőség van: intézményként lehet szerződni a bérbeadókkal (ebben az a kockázat, hogyha eléri a közbeszerzési értékhatárt, akkor kötelező közbeszerzési eljárást lefolytatni, az előnye az lehet, hogy egy ingatlanközvetítőnek jó lehet, ha leszerződik hosszabb távra, azonban a számlaadást nem minden főbérlet szereti). A másik lehetőség, ha az ügyfelek saját maguk bérlik a lakást, ennek az a kockázata, hogy vajon talál-e megfelelő bérleményt, fog-e tényleg számlát kapni, valamint hogyan fogja a szociális munkás ezt rendszeresen megkapni ügyfelétől, illetve hogyan lehet elszámolni.

A pályázat során tehát minden apróságokat végig kell gondolni. Ha pl. elhúzódik a közbeszerzési eljárás, akkor az egész ütemezés borulhat.

K.B.Zs. elmondta, hogy a Kiút Egyesület a TÁMOP 1.4.1-ben is pályázott, az ő tapasztalatuk is az, hogy az ütemezéseket nagyon keményen tartani kell.

Ha menetközben látható, hogy nem teljesíthető valami, azt be lehet jelenteni (a Támogatási Szerződésben erről külön rész van). Rosszabb esetben **szerződésmódosítással** jár, amit be kell adni, azonban számolni kell azzal, hogy ez egy nagyon hosszadalmas folyamat. Új költségvetési elemet nem lehet belevenni a projektbe egy már aláírt támogatási szerződés után. Tehát ha valami kiderül, hogy nem volt betervezve, de mégis szükség lenne rá, azt már nem lehet utólag beletenni.

Hogyan tervezik a szociális munkások bevonását?

A bevont ügyfelek már meglévő szociális munkása fog segíteni, vagy alkalmaznak erre külön szociális munkást, aki több (10-20) ügyfelet is visz egyszerre.

A Kiút Egyesületnél dolgozó munkatársak mentorként fognak működni, nem az ügyfelek addigi szociális munkása fogja továbbvinni az ügyet. Megvan az intézményi akkreditációjuk. Az első 2-3 hónapban már törekszenek a szorosabb kapcsolatra ügyfeleikkel. A készség-, képességfejlesztés végére áll össze a 2x15 fős csoportjuk.

A Magyar Vöröskereszt már gyakorlott szociális munkásai viszik tovább a bevont ügyfeleket.

A Máltai Szeretetszolgálatnál van egy képzésben, valamint egy utcai szociális munkában járatos kolléga, ők viszik tovább az ügyfeleket, nagymértékben támaszkodva és kapcsolatot tartva a meglévő szociális munkásokkal.

Fontos szempont, hogy a meglévőkkel fognak-e együtt dolgozni, vagy saját fix szociális munkásaik lesznek. A bevonás előtt szükséges, hogy valamilyen szinten a bevonni szándékozott kliens fel legyen térképezve, mert ez a program sikerességét fogja befolyásolni. Az új szociális munkásnak érdemes lenne minél jobban részt vennie az ügyfelek kiválasztásában.

Ki fog dönteni egy ügyfél bevonásáról?

A Kiút Egyesületnél van egy szűrő mindenféle (többek között pszichológiai) tesztekkel, ez alapján egy pszichiáter beszélget mindenkivel és ő tesz javaslatot. Az a team fog véglegesen dönteni, aki dolgozik majd az ügyfelekkel. Ez K.B.Zs. szerint egy nagyon optimális eset, de előfordult velük a TÁMOP 1.4.1-es pályázatukban is, hogy olyanokat is be kellett vonniuk, akik az első merítésnél nem kerülhettek volna bele.

Toborzás

A toborzáshoz célszerű előzetesen egy tájékoztató anyagot összeállítani. Lehet csoportos tájékoztatót tartani, ahova minden érdeklődő (ügyfél és szociális munkás) elmehet. A meghirdetés módja lehet kiplakátolás minden szállón, vagy fel lehet tenni a diszpécserportálra is. Ki lehet jelölni egy időpontot is hetente, amikor tudnak a szervezetek tájékoztatást adni telefonon vagy személyesen.

Érdemes a tájékoztató anyagokat többször elküldeni az intézményeknek, főleg, ha kevés a jelentkező. Egy augusztusi tanfolyam-indulásnál számolni kell pl. a nyári szünettel is. Ilyenkor a kollégák, az ügyfelek is nehezebben elérhetők.

Érdemes átgondolni, hogy milyen iratok kellenek a foglalkoztatási részbe az ügyfelek bevonásához. Megvan-e pl. a személyi igazolvány, az iskolai bizonyítványok, mik azok, amiket pótolni kell, hogy ne csússzon le valaki emiatt a képzésről.

K.B.Zs. hozzátette saját tapasztalataikat: náluk a korábbi pályázatuknál az okozott rengeteg problémát, hogy a Munkaügyi Központnál regisztrált álláskeresőnek kellett az ügyfeleknek lenniük. Igazolni kellett továbbá azt is, hogy hajléktalanok. Ezek az apróságok látszó dolgokon nagyokat lehet csúszni...

A szociális munka folyamatának nyomonkövetését segíteni fogja egy **ügyfélnyilvántartó szoftver**, amelynek segítségével az ügyfél és az intézmény oldaláról is végig lehet követni a folyamatot.

A szoftver felépítése (nagy vonalakban):

- szükségletfelmérés
- szociális munkás javaslat
- bevonásról szóló döntés
- az egész szociális munka folyamatát is rögzíteni lehet benne.
- havi előrehaladási jelentés
- támogatások rögzítése
- záró értékelés

De ettől függetlenül lehetnek saját, intézmény specifikus részek is.

Minden szervezet tud magának kimutatásokat készíteni.

Intézményi szinten lehet benne az egyéb tevékenységeket is rögzíteni: pl. csoportfoglalkozásokat, teameket. A programba formanyomtatványok is fel lesznek töltve. Ha pl. saját logója van egy szervezetnek, azt is be lehet majd állítani rajta.

A tervek szerint április közepén fogunk a szoftver betanításával foglalkozni, lesz egy műhely és egy képzés is.

Addig mindenkit meg fogunk kérdezni, hogy milyen **számítástechnikai háttérrel** rendelkezik, hogy a programot minden szervezetnél telepíteni

Hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának szakmai és módszertani megalapozása
TÁMOP-5.3.2-08/1-2008-0001

tudjuk. A program nem lesz hálózatba kötve, tehát senki nem fogja látni a többiek adatait. Azonban **bizonyos adatok szolgáltatása kötelező** lesz a kiemelt projekt és az ESZA Nonprofit Kft. felé is (név nélkül, azonosítóval kell jelenteni néhány adatot, ez benne van a pályázati kiírásban).

Készítette: Rónyai Zsófia